

Sprečavanje sekundarne viktimizacije žrtava nasilja mora postati prioritet u postupanju svih profesionalaca koji se bave njihovom zaštitom

Četvrtak, 26. jun 2021. godine - Sprečavanje sekundarne viktimizacije žrtava nasilja mora postati prioritet u postupanju svih profesionalaca koji se bave njihovom zaštitom, zaključak je sastanka koji je održan simultano održan u prostorijama Crvenog krsta u nekoliko gradova, među kojima su Subotica, Sombor i Kikinda. Sastanku pod nazivom „*Multisektorska razmena lokalnih praksi: Kako čuvamo pravo na privatnost i poverljivost podataka žrtava trgovine ljudima i drugih oblika rodno zasnovanog nasilja?*“ prisustvovalo je 17 članova Lokalnog tima za borbu protiv trgovine ljudima gradova Subotice, Sombora i Kikinde i to predstavnika/ca lokalne samouprave, Nacionalne službe za zapošljavanje, policije, Višeg javnog tužilaca iz Subotice, Doma zdravlja, Centra za socijalni rad, Crvenog krsta, Edukativnog centra Roma, NVO Stav+ i Fondacije Tijana Juric, kao i lokalna ombudsmanka Subotice i Sombora.

Sastanak je otvorio Mitar Đurašković iz Direkcije policije, Kancelarije Ministarstva unutrašnjih poslova za koordinaciju aktivnosti u borbi protiv trgovine ljudima, koji je posebno naglasio da je trenutno u finalnoj fazi izrada *Instrukcije o postupanju policijskih službenika u slučaju sumnje na trgovinu ljudima*, u kojoj je poseban akcenat stavljen na dužnost policijskih službenika da pretpostavljenu žrtvu informišu o njenim pravima, između ostalih i pravima na poverljivost i privatnost.

Zlatko Petrović, viši savetnik iz kancelarije Poverenika za zaštitu informacija od javnog značaja i zaštite podataka o ličnosti, naglasio je da je ovo treći Zakon o slobodnom pristupu informacija od javnog značaja koji je donet u našoj zemlji kao i da je ovaj poslednji stupio na snagu avgusta 2019. godine. On je naveo da postoje brojni izazovi u primeni ovog zakona, a podsetio je i na obavezu da svaka javna ustanova mora imati lice koje će brinuti o zaštiti podataka o ličnosti, kako bi se osigurao integritet i poverljivost tih podataka i sprečilo njihovo slučajno ili namerno iznošenje u javnost. Zlatko Petrović je još naveo da je Poverenik javnim tužilaštvima podneo ukupno 17 krivičnih prijava za krivična dela po članu 146 KZ, ali da nijedna krivična prijava Poverenika nije dobila svoj epilog, a javna tužilaštva nisu dala dovoljno informacija o svom postupanju po tim prijavama, kao i da Javna tužilaštva ne primenjuju sva ovlašćenja koja im stoje na raspolaganju prilikom sprovođenja istraga, pa slučajevi „stoje“ na relaciji tužilaštvo-policija. Tužilaštva ne iniciraju sudske postupke, zbog čega izostaje sudska (krivično-pravna) zaštita u slučajevima povreda ličnih podataka i privatnosti građana”, zaključio je Petrović.

Viši javni tužilac Branislav Rankov iz Subotice naglasio je da se žrtvama trgovine ljudima može dodeliti status posebno osetljivog svedoka, što sa sobom povlači niz mera koje treba da omoguće bolju zaštitu oštećenih u postupcima koji se vode protiv trgovaca ljudima. Tužilac je istakao koliko je važna zaštita prava oštećenih na privatnost i poverljivost podataka o ličnosti u krivično-pravnom postupku, kao i da se strogo mora voditi računa da identitet oštećenih ne sme postati poznat široj javnosti, kao i druge informacije koje su deo postupka, a koji nanose direktnu štetu žrtavama. On je prepoznao ulogu Lokalnog tima za borbu protiv trgovine ljudima u prevenciji i podizanju svesti, te edukaciji i profesionalaca i građana o ovoj važnoj temi.

Kristina Kalajdžić iz organizacije Partneri za demokratske promene podsetila je da je organizacija iz koje ona dolazi analizirala postupanje sudova i tužilaštava u predmetima iz oblasti zaštite podataka o ličnosti

u periodu od 2015. godine do polovine 2020. godine, konkretno praksu sudova po krivičnom delu Neovlašćeno prikupljanje ličnih podataka iz člana 146. Krivičnog zakonika i postupanje javnih tužilaštava. *“Pred sudovima u Srbiji od 2015. godine formirano je 28 predmeta po članu 146. KZ. Dva predmeta pokrenuta su po optužnom aktu javnog tužilaštva, a 26 po privatnim tužbama građana. Samo 2 predmeta okončana su osuđujućom presudom, oba uslovnom osudom. Pred krivična odeljenja sudova u Srbiji još uvek nije stigao predmet sa značajnijom povredom privatnosti, bilo u pogledu ozbiljnosti posledica po žrtve povrede prava, bilo u pogledu broja žrtava povrede prava”* naglasila je ona i pozvala na tešnju saradnju između organizacija civilnog društva i državnih institucija u cilju zaštite prava na privatnost i poverljivost podataka svih građana a naročito žrtava nasilja.

Sastanak koji je održan predstavlja podršku institucijama i organizacijama u jačanju strateškog sistema i odgovora na trgovinu ljudima u skladu sa Strategijom prevencije i suzbijanja trgovine ljudima, posebno ženama i decom i zaštite žrtava, za period 2017-2022. godine a takođe se bavio jačanjem lokalnih mehanizama, mapiranjem rizika i izazova u očuvanju prava na privatnost i poverljivost podataka o ličnosti žrtava trgovine ljudima i drugih oblika rodno zasnovanog nasilja. Takođe, poseban fokus na sastanku dat je promovisanju inkluzivnog i strateškog partnerstva između lokalnih organizacija civilnog društva i institucija u vezi sa pitanjima iz oblasti zaštite prava na privatnost i poverljivost podataka o ličnosti žrtava trgovine ljudima i drugih oblika rodno zasnovanog nasilja.

Na ovom sastanku su pored članova Lokalnog tima iz Subotice, prisustvovali i članovi i članice Lokalnih timova za prevenciju i borbu protiv trgovine ljudima iz gradova Sombora i Kikinde, kao i iz udruženja Roma Novi Bečej. Takođe tu su bile i predstavnice Pokrajinskog ombudmsana zatim predstavnica Centra za zaštitu žrtava trgovine ljudima, koji radi pri Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, kao i predstavnici nevladinog sektora iz organizacija Partneri za demokratske promene i NVO Atina – Udruženja građana za borbu protiv trgovine ljudima i svih oblika rodno zasnovanog nasilja.

Ovaj sastanak sprovodi se u sklopu projekta „Sačuvaj privatnost – odupri se pritisku“, koji zajednički sprovode organizacije Partneri za demokratske promene, SHARE fondacija, A11, Da se zna, Beogradska otvorena škola i organizacija Atina uz podršku Evropske unije. Ovaj projekat predstavlja podršku braniteljima ljudskih prava, organizacijama civilnog društva i ugroženim grupama u odbrani prava na privatnost.